

Op ontdekking in de natuur - lente

Op ontdekking in de natuur

Wandelingen door het Leudal voor groep 3 en 4

Op ontdekking in de natuur - herfst

De wandeling

De leerlingen ontdekken tijdens een wandeling waarin diverse onderwerpen zijn gekoppeld, de lente of de herfst te beleven. Ze verkennen, ontmoeten en beleven verschillende dieren, planten en bomen in het voorjaar en ervaren wat specifiek is voor dit jaargetijde. Hierna worden een aantal te bespreken/behandelen onderwerpen opgesomd. In overleg met de leerkracht kan een keuze worden gemaakt en kunnen andere onderwerpen worden toegevoegd. Ook kan ervoor worden gekozen om onderwerpen meer of minder diepgaand te bespreken.

Kerdoelen en vaardighedenschema

Kerdoel 39

Oriëntatie op jezelf en de wereld

Mens en samenleving

- De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.

Kerdoel 40

Oriëntatie op jezelf en de wereld

Natuur en techniek:

- De leerlingen leren in de eigen omgeving veel voorkomende planten en dieren onderscheiden en benoemen en leren hoe ze functioneren in hun leefomgeving.

Kerdoel 41

Oriëntatie op jezelf en de wereld

Natuur en techniek

- De leerlingen leren over de bouw van planten, dieren en mensen en over de vorm en functie van hun onderdelen.

Kerdoel 43:

Oriëntatie op jezelf en de wereld

Natuur en techniek

- De leerlingen leren hoe je weer en klimaat kunt beschrijven met behulp van temperatuur, neerslag en wind. Als deze activiteiten een belangrijke plaats innemen in het geheel, moet ook dit kerndoel expliciet worden genoemd.

Behalve genoemde focus zullen ook de kerndoelen 1, 2, 3, 12 en 37 als een rode draad door het geheel lopen.

Mondeling taalonderwijs

Kerdoel 01

De leerlingen leren informatie te verwerven uit gesproken taal. Ze leren tevens die informatie, mondeling of schriftelijk, gestructureerd weer te geven.

Kerdoel 02

De leerlingen leren zich naar vorm en inhoud uit te drukken bij het geven en vragen van informatie, het uitbrengen van verslag, het geven van uitleg, het instrueren en bij het discussiëren.

Kerdoel 03

De leerlingen leren informatie te beoordelen in discussies en in een gesprek dat informatief of opiniërend van karakter is en leren met argumenten te reageren.

De kerndoelen 28 en 32 krijgen sporadisch de aandacht (snelheid van water, hoogte en dikte van een boom).

Getallen en bewerkingen

Kerdoel 28

De leerlingen leren schattend tellen en rekenen.

Meten en meetkunde

Kerdoel 32

De leerlingen leren eenvoudige meetkundige problemen op te lossen.

Op de website van SLO (<https://leerplaninbeeld.slo.nl>) zijn genoemde kerndoelen nogmaals in beeld gebracht en worden deze ook gerelateerd aan inhoudslijnen.

Bij het samenstellen van onze activiteiten hebben we zo veel mogelijk aangesloten bij die inhoudslijnen.

De doelen geven het eind van het leerproces, niet de wijze waarop ze kunnen worden bereikt.

De wandeling

De leerlingen ontdekken tijdens een wandeling waarin diverse onderwerpen zijn gekoppeld, de lente of de herfst te beleven. Ze verkennen, ontmoeten en beleven verschillende dieren, planten en bomen in het voorjaar en ervaren wat specifiek is voor dit jaargetijde.

Hierna worden een aantal onderwerpen opgesomd die tijdens de wandeling kunnen worden besproken/behandeld. In overleg met de leerkracht kan een keuze worden gemaakt en kunnen andere onderwerpen worden toegevoegd. Ook kan ervoor worden gekozen om onderwerpen meer of minder diepgaand te bespreken.

Bij ieder onderwerp hoort een bijlage. Daarin bevinden zich een opsomming van de middelen, een korte beschrijving van de werkwijze, achtergrondinformatie en afbeeldingen van de bij het onderwerp horende sealkaarten.

Lenteversie: Op ontdekking in de natuur

Onderwerp 1: Afval onderweg

- Aan de hand van de afvalwijzer wordt uitleg gegeven over duurzaamheid en afvalproducten en waarom het zo belangrijk is dat deze niet in de natuur terecht komen, maar thuishoren in de afvalbak.
- Ze leren over de verschillende afbraaktijden van afval en over de samenstelling en functie van de bovenste bodemlagen bij natuurlijke afbraakprocessen (strooisellaag, compost, kringloop, paddenstoelen).

Onderwerp 2: De tuin wordt groen

- Hoe plantjes ontkiemen
- Tuinkers zaaien
- Geboorte van een boon

Onderwerp 3: Paardenbloemen

- Hoe herken je een paardenbloem: bloem, kleur, geur en uiterlijk
- De vruchtpluizen worden door de wind verplaatst
- Spel: pluïsjes in één adem van de bloemknop blazen
- De zadjes ontkiemen op een andere vruchtbare plaats

Onderwerp 4: Voorjaarsbloemen en zomerbloemen

- Welke voorjaarsbloemen kennen de kinderen?
- Onderdelen van een plant
- Hoe gaat bestuiving in zijn werk?
- Ontstaan uit alle zaadjes nieuwe bloemen?
- Zijn voor het bevruchten altijd hommels en bijen nodig?

Onderwerp 5: De beestjestoren

- Insecten, o.a. graafwesp, metselbij
- Vleermuizen
- Egels
- De voederplank

Onderwerp 6: Waterdiertjes in de poel

- Kikkervisjes herkennen; de ontwikkeling van kikkervisjes
- Schaatsenrijders, bootsmannetjes, bloedzuigers, enz. opvissen, bekijken en determineren
- Demonstratie oppervlaktespanning

Onderwerp 7: Kriebelbeestjes

- De kinderen zoeken insecten in de bladerlaag
- Ze bekijken de gevangen insecten in een loeppotje
- Ze zoeken de naam van de diertjes op met zoekkaarten

Onderwerp 8: Zintuigpad voor de jongste kinderen

- De kinderen oefenen om stil te zijn, alleen te zijn in de natuur, (elkaar) te respecteren, (elkaar) te begeleiden, (elkaar) te vertrouwen, andere zintuigen te gebruiken.

Onderwerp 9: Geluids- en lichtvervuiling; stiltebeleving

- Geluiden die horen bij de natuur en geluiden die niet bij de natuur horen.
- Hebben mensen last van geluid? Wat doen ze daaraan?
- Hebben mensen last van licht? Wat doen ze daaraan?

Onderwerp 10: Vogels

- Luisteren met de ogen dicht
- Hoeveel verschillende soorten vogels hoor je? Welke vogels ken je?
- Gesprek over vogels: tuinvogels, fluiten/zingen, nesten bouwen, voedsel

Onderwerp 11: IJsvogeltje

- Hier woont het ijsvogeltje. Als je stil bent zie je het misschien.

Onderwerp 12: Stroomrichting en stroomsnelheid

- Welke kant stroomt het water van de Leubeek op? Waar gaat het naartoe?
- Wisselend waterpeil. Hoe komt dat?
- Stroomsnelheid meten met drijvende stokjes en blaadjes.

Onderwerp 13: Bomen

- Kijk, voel, vergelijk: loofbomen en naaldbomen, boombast, bomen en struiken, bomen en andere planten
- Wat heeft een boom nodig om te leven?
- Waarom zijn bossen zo belangrijk?
- De kinderen spelen om de beurt een boom die in de wind staat. Hun armen zijn de takken

Onderwerp 14: Natuurliedje of -versje

- Zing zachtjes "Groen, groen grasje", "De uil zat in de olmen" of een ander natuurlied.

Onderwerp 15: Spelletjes in het bos

- Blinddoeklopen aan de hand van een begeleider
- Sluipen / Stil jagen
- Geblinddoekt leiden door het bos
- Geblinddoekt roven
- Geblinddoekt bomen zoeken 1
- Geblinddoekt bomen zoeken 2
- Geblinddoekt en handverbonden lopen
- Geblinddoekt lopen
- Natuurmandala maken in het bos

Herfstversie: Op ontdekking in de natuur

Onderwerp 1: Afval onderweg

- Aan de hand van de afvalwijzer wordt uitleg gegeven over duurzaamheid en afvalproducten en wordt uitleg gegeven waarom het zo belangrijk is dat deze niet in de natuur terecht komen, maar thuisbinnen in de afvalbak.
- Ze leren over de verschillende afbraaktijden van afval en over de samenstelling en functie van de bovenste bodemlagen bij natuurlijke afbraakprocessen (strooisellaag, compost, kringloop, paddenstoelen).

Onderwerp 2: Herfstfeiten

- Wat is herfst en waaraan zie je dat?
- Het weer / paddenstoelen / bladeren vallen / vogeltrek / slakken sluiten hun huisje / egels zoeken een plekje voor hun winterslaap / ...
- Wat kunnen we zien in september
- Wat gebeurt er in oktober

Onderwerp 3: Spinnen en spinnenwebben

- Hoe ziet een spin eruit?
- Spin vangen en bekijken
- Spinnenweb zoeken en bekijken
- Gesprek: bouw van een spinnenweb

Onderwerp 4: Paddenstoelen

- Paddenstoelen zoeken en bekijken: welke delen van de paddenstoel zie je, welke niet
- Giftig / niet-giftig / eetbaar
- Kleur en vorm van de hoed
- Plaatjeszwam / buisjeszwam
- Geur
- Vindplaats

Onderwerp 5: Zintuigpad voor de jongste kinderen

- De kinderen oefenen om stil te zijn, alleen te zijn in de natuur, (elkaar) te respecteren, (elkaar) te begeleiden, (elkaar) te vertrouwen, andere zintuigen te gebruiken.

Onderwerp 6: Natuurbeleving

- Boomsoorten
- Ieder kind onderzoekt een boom: hoe voelt hij aan / hoe ruikt hij / hoe dik is hij / zitten en beestjes op / groeien er plantjes op / kun je de takken aanraken / hoe klinkt het geruis van de bladeren?
- Verwissel nu van boom. Wat is anders?

Onderwerp 7: Herfstproducten

- Herfstbladeren
- Eikels, noten en andere najaarsboomvruchten

Onderwerp 8: Koud/Warm (zintuigspel + verhaaltje)

- Wat kunnen wij doen als we koude handen hebben? Warmwrijven
- Wat kunnen we nog meer doen bij koud weer?
- Overeenkomst warm huis – winternest / warme kleren – wintervacht
- Wat doet de egel als het koud wordt?

Onderwerp 9: Stillebeleving

- Ga op het bankje zitten en doe je ogen dicht. Welke geluiden hoor je?
- Ruikt het bos in de herfst anders dan in de zomer? Waarom?
- Hebben mensen last van geluid?
- Hebben mensen last van licht?

Onderwerp 10: de ijsvogel, de bever en andere bosbewoners

- Hier boven de beek woont het ijsvogeltje, in het water wonen de bevers.
- Aan de andere kant van het pad is het bos: daar wonen vogels, eekhoorns, egels, insecten en heel veel andere dieren.

Onderwerp 11: Natuurliedje of -versje

- Zing zachtjes "Groen, groen grasje", "De uil zat in de olmen" of een ander natuurlied.

Onderwerp 12: Spelletjes

- Bomenspel: balanceren
- Eikeltje springen: verspringspel
- Wie brengt het eerst...: zoekspel.

Onderwerp 13: Spin maken uit natuurmateriaal

- Baken op de grond met een stok een grote spin af
- De kinderen vullen deze spin op met in de natuur gevonden materialen
- De kinderen zelf vertellen, waarderen en verklaren over de materialen en over de spin

Onderwerp 14: De egel

- De kinderen maken een grote egel van bosmaterialen die op de grond worden gevonden
- Graven, klimmen, struinen, smakken. Gesprek over egels.

Onderwerp 15: Kastanjes

- Gesprek: wilde en tamme kastanjes
- Beestjes knutselen van wilde kastanjes

